

Kako poticati razvoj daktilografskih vještina?

Sanja Cetinjanin Thes, prof.

Upravna škola Zagreb

Stručni rad

Sažetak

Motivacija doprinosi aktivnom sudjelovanju učenika u odgojno-obrazovnom procesu te povoljno utječe na rezultate učenja, odnosno olakšava savladavanje ishoda učenja nekog predmeta i poboljšava razvoj specifičnih strukovnih vještina poput daktilografije. Motivacija se poboljšava kada učenici mogu jasno spoznati vezu između onoga što uče i svojih osobnih ciljeva i interesa. Učenici različito reagiraju na različite oblike motivacije te stoga kod odabira strategije treba voditi računa da vrsta i oblik motivacije budu prilagođeni uzrastu i individualnim sposobnostima učenika, ali i ciljevima koji se nastoje postići. Članak donosi prijedloge za poticanje ekstrinzične i intrinzične motivacije učenika prilikom poučavanja daktilografije, strukovne vještine pravilnog deseteroprstnog tipkanja, te strategije za povećanje motivacije kroz primjenu suvremenih nastavnih metoda poučavanja.

Ključne riječi: daktilografija, vještina, motivacija, razvoj, vježbanje

Uvod - Motivacija kao ključni faktor uspjeha

Motivacija učenika ključna je za razvoj njihovih vještina i postizanje uspjeha u učenju te ima važnu ulogu u odgojno-obrazovnom procesu jer može poslužiti kao vrlo učinkovito sredstvo za poticanje željenog ponašanja. Uspješno odrađena motivacija potaknut će učenike da istražuju, uče, postižu ciljeve i lakše savladavaju ishode učenja nekog nastavnog predmeta. Uloga nastavnika, kreativnost i fleksibilnost u pristupima, ali i cjelokupno školsko okruženje, ključni su za učinkovitu motivaciju učenika.

Motivacija u daktilografiji, vještini točnog i brzog tipkanja, može biti ključna i za postizanje dugoročne učinkovitosti, produktivnosti i uspješnosti budućih zaposlenika u poslovno-administrativnim zanimanjima.

Razrada – Vrste i strategije motivacije

Ekstrinzična i intrinzična motivacija u daktilografiji

Ekstrinzična motivacija u daktilografiji podrazumijeva ispunjenje želja učenika za osvajanjem određenih nagrada ili priznanja za postignute rezultate tipkanja.

Neki od načina poticanja ekstrinzične motivacije u daktilografskoj vještini su:

Praćenje napretka – motiv za promjenu ponašanja može biti vođenje ažurne evidencije o individualnom napretku učenika (na primjer kroz tabelarni prikaz postignutih rezultata u točnosti i brzini po mjesecima). Kada učenici uvide vlastiti napredak u brzini i točnosti tipkanja osjećaju se zadovoljno i motivirano da nastave s vježbanjem jer žele „dosegnuti nove razine“ i ostvariti daljnja poboljšanja u rezultatima sukladno tablicama

vrednovanja. Isto tako, ako učenici uvide da su „nazadovali“ u odnosu na prethodno ostvarene rezultate, to ih može potaknuti da se „vrate u trening“ i krenu redovitije vježbati.

Nagrađivanje - učenike se može motivirati da redovno vježbaju izvan nastavnog procesa kroz individualni dodatni rad kod kuće i time poboljšavaju svoje rezultate u daktilografiji i kroz upotrebu raznih sistema bodovanja i nagrađivanja za postizanje određenih rezultata (kao što su na primjer digitalne značke, bilješke nastavnika o individualnom napretka učenika i slično).

Vršnjačka i strukovna natjecanja - sudjelovanje u natjecanjima na kojima se kroz odmjeravanje snaga mogu osvojiti razne nagrade ili priznanja, može motivirati učenike da ulažu dodatne napore u razvoj vlastite daktilografske vještine. Ostvareni uspjeh na početnim prijateljskim natjecanjima na razini razreda ili generacije može motivirati učenike da nastave razvijati vlastitu strukovnu izvrsnost i potaknuti ih da se u budućnosti odvaže na sudjelovanje u strukovnim natjecanjima daktilografskih profesionalca.

Iako ekstrinzična motivacija u daktilografiji može biti vrlo učinkovita u kratkoročnom periodu, iznimno je važno od početka poučavanja ove strukovne vještine poticati i intrinzičnu motivaciju učenika kako bi se očuvao interes i razvila dugoročna posvećenost budući da je za razvoj daktilografske vještine presudno upravo kontinuirano vježbanje.

Strategije motivacije - kako učenike potaknuti na aktivno i kontinuirano vježbanje?

Strategije za povećanje motivacije učenika u daktilografiji mogu uključivati razne nastavne materijale te suvremene i prilagođene metode rada kao što korištenje suvremenih informacijsko-komunikacijskih tehnologija i interaktivnih elemenata u procesu poučavanja.

Sistematizirano vježbanje - kontinuirano ciljano vježbanje je ključ za postizanje brzine i preciznosti u daktilografskoj vještini pa stoga razvijanje rutine i održavanje dosljednosti u vježbanju pomaže u ostvarivanju napretka i postizanju sve boljih rezultata.

Uporaba informacijsko - komunikacijskih tehnologija - razne aplikacije za vježbanje daktilografije pružaju korisniku točne i precizne povratne informacije o brzini i točnosti tipkanja u realnom vremenu. Uporaba digitalnih alata u procesu učenja i vježbanja stoga može doprinijeti razvijanju samopouzdanja učenika tijekom formativnog

PRIJEPIS TEKSTA - PRAĆENJE REZULTATA			
UČENIK	TABLICA 1	TABLICA 2	TABLICA 3
B. E.	1105/2	1557/5 	2260/0
B. M.	907/4	1126/1 	1238/2
C. D.	1354/5	1303/7 	1747/2
Č. D.	568/3	626/11 	1335/2
H. T.	1889/4	2019/3 	2515/1

Slika 1: Tabela praćenje napretka učenika prema rezultatima na pisanim provjerama uz dodjelu motivacijskih ikona

vrednovanja i smanjivanju stresa prilikom sumativnog vrednovanja što posredno može pozitivno djelovati i na motivaciju učenika.

Učenje kroz igru - integracija elemenata igre i simulacije realnih scenarija mogu učiniti učenje i vježbanje daktilografije zabavnijim te potaknuti kreativnost, inovativno razmišljanje učenika i osjećaj vršnjačkog zajedništva. Metoda igrifikacije u daktilografiji se može implementirati s pomoću raznih digitalnih alata, na primjer kroz jezične igre ili igre asocijacija, a simulacija realnih scenarija može se provoditi kroz igranje uloga i sceniranje uredskog poslovnog okruženja, na primjer kroz simulacije suđenja ili poslovnih sastanaka i slično. Osim što čini učenje zabavnijim, ovakav oblik rada dokazano potiče učenike na kritičko promišljanje i planiranje budućih karijernih ciljeva.

Zaključak

Jedan od glavnih preduvjeta za uspješan odgojno-obrazovni rad su aktivno uključeni i visoko motivirani učenici, a za uspješnost motivacije zaslužan je nastavnik čiji je zadatak kreativno osmisliti i kritički odabrati najučinkovitija obrazovna sredstva u različitim oblicima i metodama rada.

Kada se radi o razvoju specifičnih strukovnih vještina kao što je daktilografija, u procesu motiviranja učenika ključno je pronaći pravu ravnotežu između vanjske motivacije, kojom se kroz razne oblike nagrada brže postižu željeni ciljevi, te unutarnje motivacije, kojom se potiče dugoročna posvećenost struci i težnja za postizanjem sve boljih rezultata u tipkanju.

Literatura:

- Borić, E., Borić Letica I. (2019). *Metodički pristupi nastavi: prinosi razvoju metodika nastavnih predmeta osnovnoškolskog, srednjoškolskog i visokog obrazovanja*. Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera, Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti. Osijek
- Brophy, J. (2010). *Motivating students to learn*. 3. izd. Routledge. New York.
- Petričević, D. (2007). *Metodika strukovno-teoretske nastave*. 2. izd. Pučko otvoreno učilište. Zagreb.
- Schunk, D. H., Pintrich, P. R. & Meece J.L. (2008). *Motivation in education: theory, research and applications*. 3. izd. Prentice Hall. Upper Saddle River, N.J.